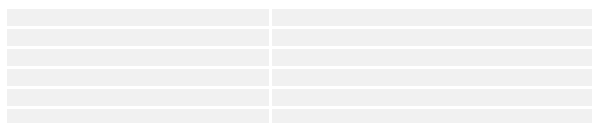

Kryzys finansowy i jego skutki dla krajów na średnim poziomie

Redakcja naukowa Andrzej Wojtyna

Bardzo trudno jest na obecnym etapie ocenić, jak silne może być w krajach na średnim poziomie rozwoju oddziaływanie kanału finansowego. Przede wszystkim nie jest jasne, jak długo i w jakim stopniu uda się tym krajom uniknąć skutków zaburzeń na światowych rynkach finansowych. W dyskusji coraz bardziej dominuje pogląd, że skutki te będą dużo poważniejsze i bardziej długotrwałe niż jeszcze niedawno oceniano. Ryzyko „zarażenia” się kryzysem przez inne kraje wzrosło, ponieważ stopniowo przenosił się on na kolejne segmenty rynku i na kolejne produkty, a jednocześnie wzrost premii za ryzyko w odniesieniu do danego kraju często był przenoszony przez inwestorów na inne kraje regionu. Zwraca się ponadto uwagę na ryzyko przenoszenia się niekorzystnych impulsów w Europie Środkowej i Wschodniej w wyniku tzw. problemu wspólnego kredytodawcy (common lender problem). Oznacza on, że zobowiązania banków i przedsiębiorstw tych krajów skoncentrowane są w wąskiej grupie banków zachodnioeuropejskich. Odrębny rodzaj efektu zarażania dotyczy przenoszenia się niekorzystnych efektów ze sfery finansowej do sfery realnej. Negatywny wpływ załamań na rynku aktywów na sferę realną rozpatruje się tradycyjnie przez pryzmat efektu majątkowego.

Książka została napisana z myślą o pracownikach naukowych i studentach kierunków ekonomicznych w wyższych uczelniach różnych typów.

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. Gospodarki wschodzące w obliczu kryzysu finansowego — duża odporność czy podatność? Andrzej Wojtyna

- 1.1. Uwagi wstępne
  - 1.2. Spór wokół przyczyn obecnego kryzysu
  - 1.3. Udział gospodarek wschodzących w globalizacji finansowej jedną z przyczyn kryzysu?
  - 1.4. Podatność na obecny kryzys
  - 1.5. Uwagi końcowe
- Bibliografia

2. Wpływ zaburzeń na rynkach finansowych na wzrost gospodarczy w krajach na średnim poziomie rozwoju, Paweł Kawa

- 2.1. Uwagi wstępne
- 2.2. Kontrowersje wokół roli rynków finansowych w procesach wzrostu gospodarczego
- 2.3. Liberalizacja rynków finansowych — klucz do wzrostu gospodarczego czy przesłanka wystąpienia kryzysów?
- 2.4. Konsekwencje liberalizacji rynków finansowych dla kształtowania się dynamiki wzrostu oraz podatności na kryzysy — wyniki badań empirycznych

- 2.5. Mechanizmy i kanały transmisji zaburzeń na rynkach finansowych na długookresowy wzrost gospodarczy
  - 2.6. Wpływ obecnego kryzysu finansowego na gospodarki krajów na średnim poziomie rozwoju
  - 2.7. Uwagi końcowe
- Bibliografia

3. Rola oszczędności i inwestycji w powstawaniu i rozprzestrzenianiu się zaburzeń gospodarczych, Marek A. Dąbrowski

- 3.1. Uwagi wstępne
  - 3.2. Zmiany wzorca obrotów bieżących i globalne stany nierównowagi
    - 3.2.1. Deficyt w obrotach bieżących, oszczędności i inwestycje w Stanach Zjednoczonych
    - 3.2.2. Motyw przecznościowy i starzejące się społeczeństwa
    - 3.2.3. Zmiana statusu pożyczkowego krajów rozwijających się — hipoteza o nawisie oszczędności
    - 3.2.4. Krytyka hipotezy nawisu oszczędności
    - 3.2.5. Błędna polityka pieniężna i boomy mieszkaniowe
    - 3.2.6. Obawa przed aprecjacją jako warunek utrzymywania niskich stóp procentowych
  - 3.3. Mechanizm narastania stanów globalnej nierównowagi i ich następstwa
    - 3.3.1. Recykling deficytów w obrotach bieżących
    - 3.3.2. Dwa etapy w recyklingu deficytów w obrotach bieżących
    - 3.3.3. Rozprzestrzenianie się kryzysu w gospodarkach wschodzących
  - 3.4. Uwagi końcowe
- Bibliografia

4. Rozwój rynków finansowych i struktura zadłużenia w krajach Azji Południowo-Wschodniej i Ameryki Łacińskiej w świetle zakłóceń na światowych rynkach finansowych, Marta Wajda-Lichy

- 4.1. Uwagi wstępne
  - 4.2. Kierunki rozwoju rynków finansowych w krajach Azji Południowo-Wschodniej i Ameryki Łacińskiej po kryzysach lat 90. XX w
  - 4.3. Czynniki wewnętrzne przyczyniające się do rozwoju krajowych rynków finansowych
    - 4.3.1. Stabilizacja makroekonomiczna
    - 4.3.2. Rola rządów w rozwoju rynku obligacji
    - 4.3.3. Reformy systemów emerytalnych
    - 4.3.4. Instrumentarium banków centralnych
  - 4.4. Czynniki zewnętrzne stymulujące rozwój krajowych rynków finansowych
    - 4.4.1. Przepływy kapitałowe
    - 4.4.2. Poprawa sald rachunków obrotów bieżących i wzrost rezerw walutowych
    - 4.4.3. Współpraca międzynarodowa
  - 4.5. Zmiany struktury zadłużenia
  - 4.6. Reakcje krajowych rynków finansowych w Azji Południowo-Wschodniej i Ameryce Łacińskiej na kryzys 2007-2009
  - 4.7. Uwagi końcowe
- Bibliografia

5. Behawioralne aspekty decyzji inwestycyjnych a otoczenie instytucjonalne rynków finansowych, Katarzyna Glinka

- 5.1. Uwagi wstępne
- 5.2. Ograniczona racjonalność w ujęciu ekonomii behawioralnej

- 5.3. Systemy poznawcze w procesie podejmowania decyzji
- 5.4. Heurystyki i błędy poznawcze na rynkach finansowych
  - 5.4.1. Nowe otoczenie niestabilnych rynków finansowych
  - 5.4.2. Zachowania stadne wśród uczestników rynku
  - 5.4.3. Decyzje agencji ratingowych w ujęciu behawioralnym
- 5.5. Decyzje inwestycyjne w kontekście wybranych rozwiązań instytucjonalnych na rynkach finansowych Azji Południowo-Wschodniej i Ameryki Łacińskiej
- 5.6. Uwagi końcowe
- Bibliografia

6. Wpływ regulacji systemu bankowego w krajach Ameryki Łacińskiej na jego odporność na szoki, Marta Sordyl

- 6.1. Uwagi wstępne
- 6.2. Geneza regulacji systemu finansowego
- 6.3. Pozytywne i negatywne aspekty najczęstszych form regulacji sektora bankowego
- 6.4. Regulacje funkcjonowania podmiotów zagranicznych i przepływów kapitału
- 6.5. Charakterystyka systemów bankowych w krajach Ameryki Łacińskiej
- 6.6. Regulacje dotyczące banków centralnych i ich rola w czasie kryzysu
- 6.7. Doświadczenia związane z obecnym kryzysem
- 6.8. Uwagi końcowe
- Bibliografia

7. Wpływ kryzysu finansowego na podział dochodów w krajach na średnim poziomie rozwoju, Krystian Mucha

- 7.1. Uwagi wstępne
- 7.2. Dochody jednostkowe a dochody z czynników produkcji
  - 7.2.1. Wybrane teoretyczne aspekty pomiaru dochodów z czynników produkcji
  - 7.2.2. Kształtowanie się udziału płac i zysków a kryzys finansowy
- 7.3. Kanały oddziaływania kryzysu na dystrybucję dochodów
  - 7.3.1. Poziom dochodów
  - 7.3.2. Kapitał ludzki
  - 7.3.3. Podejście instytucjonalne
  - 7.3.4. Stopień otwarcia gospodarki
  - 7.3.5. Inflacja oraz sytuacja na rynku pracy
- 7.4. Uwagi końcowe
- Bibliografia